

Mezi dramatickými titulky o pokračující velké stávce a vnitřních sporech v Dělnické straně, které první úterý v dubnu 1963 zaplnily titulní stranu listu *Dagbladet*, byl také článek, jenž čtenáře musel zahřát u srdce. Pod velkou fotografií usmívajícího se chlapečka s medvídkem, oběma zabalenými do teplé deky, byl uveden příběh čtyřletého Pera Søetorpa, kterého před utonutím v jezírku ve Frognerském parku zachránili dva neznámí hrdinové. Vděční rodiče klučíka pozvali redaktory *Dagbladetu* do svého domu ve čtvrti Bislett v naději, že se jim zachránčí ozvou.

Perův otec, obchodní ředitel Finn Søetorp, čtenářům vyprávěl, jak se drama odehrálo. Den předtím se jeho syn s kamarádem, sedmiletým Oddbjørnem, vydali na průzkumnou výpravu do Frognerského parku. V horní části jezírka našli chlapci díru v ledu, kterou si chtěli prohlédnout. V tu chvíli spadl Per do ledové vody. Podle *Dagbladetu* Oddbjørn okamžitě zareagoval.

„Začal křičet o pomoc a jeden nebo dva muži hned přiběhli k nádrži. Jeden z nich rychle sundal svrchní oblečení a plazil se po ledě po břicho a Pera chytil. Vytáhl chlapce z ledové vody. Domů do ulice Mariegate ho pak odvezla jedna paní,“ líčil drama obchodní ředitel Søetorp. „Rád bych se setkal s mužem, který mého chlapce zachránil. Jsem mu velmi vděčný.“

Navzdory velkému článku na první straně *Dagbladetu* a dramatickému popisu celé události se obětavý zachránce rodině Søetorpových nikdy neozval. Mělo to své přirozené důvody. Hrdina, který se onoho jarního dne v roce 1963 odvážil na led jezírka ve Frognerském parku, byl důstojník československé rozvědky Vladimír Hučín. A muž, který je vytáhl na břeh, byl agent StB Josef Pokorný, zaměstnanec

obchodního oddělení v ulici Pilestredet. Žádný z nich si nemyslel, že by byl dobrý nápad vyprávět norskému tisku, že trávili pracovní dobu ve Frognerském parku, v důvěrném rozhovoru daleko od odposlouchávací techniky bezpečnostní policie.

Pro pořádek se major StB domníval, že je nutné, aby o záchranné operaci ve Frognerském parku a následném článku na úvodní straně deníku *Dagbladet* informoval I. správu SNB. Vedoucí skandinávského oddělení pak zprávu poslal přímo ministru vnitra Lubomíru Štrougalovi, který byl ohromen. Vzhledem k tomu, že rezident v Oslo nemohl poděkování Perových rodičů přijmout, rozhodl ministr vnitra, že Hučínovi osobně předá odměnu za pohotovou reakci, kterou projevil v kapitalistickém Norsku.

Záchranný čin ve Frognerském parku nepochybně patřil k příjemnějším stránkám práce rezidenta StB v Norsku. Ve skutečnosti byl Hučínův pracovní den plný únavných a časově náročných úkolů. Musel produkovat nekonečný proud zpráv, aby centrála v Praze měla dostatek informací o vývoji na rezidentuře. Neustával ani tlak na nalézání nových informátorů a jejich případné verbování jako agentů. Pokud byl pokrok v plnění pracovního plánu příliš pomalý, přišly z Prahy rozčilené reakce, které v nejhorším případě mohly skončit ponižujícím odvoláním. Jako by to nestačilo, musel rezident StB také vykonávat i některé oficiální úkoly jako kulturní atašé.

Časem přišlo také několik kuriózních úkolů. Na začátku listopadu 1961 otiskla řada norských novin fotografii nového modelu automobilu Škoda, který měl být poprvé uveden na trh v západní Evropě v roce 1963. S prodejem více než 2000 vozů za rok představovala Škoda zdaleka nejdůležitější československý exportní artikl do Norska.

Dokonce i příslušníci bezpečnostní policie, kteří často viseli na kufru auta majora StB v ulicích Oslo, jezdili ve dvou zcela nových modelech Octavia („bylo by možné prodávat Norům vozy s vysílačkami ukrytými v karoserii?“). Vedení automobilky v Mladé Boleslavi kvůli úniku fotografií zuřilo a požadovalo, aby hříšníci byli okamžitě nalezeni a náležitě potrestáni.

Vzhledem k tomu, že únik fotografií byl jasným příkladem západní průmyslové špionáže, byla na případ nasazena rezidentura StB v Oslo. Hučín tvrdě zaútočil na oba zástupce společnosti Škoda v Norsku, ale ti únik fotografií jednoznačně odmítli. Když major StB začal obvolávat novinové redakce v Oslo, dostalo se mu bleskového kurzu západní svobody tisku. „Když jsem jim sdělil důvod svého telefonátu a zeptal se, odkud fotky dostali, novináři reagovali mlčením nebo sluchátko položili.“

Tajemství bylo objasněno teprve tehdy, když na konci listopadu Škodovka do Oslo poslala jednoho ze svých nejlepších lidí. Muž poněkud v rozpacích vysvětlil, že snímky byly pořízeny švédskou delegací, kterou během návštěvy Mladé Boleslavi bez váhání pustili až k tomu nejposvátnějšímu, co bylo v automobilce k nalezení. „To by mělo být považováno za znamení, že konkurenční boj na kapitalistickém trhu se přiosťruje,“ uvedl rezident v Oslo v poněkud jedovatém zpětném hlášení.

O půl roku později přišla na rezidenturu v Oslo nová varovná zpráva. Tentokrát se týkala dechovky z Gottwaldoва, která autobusem cestovala na koncertní turné v Norsku. Těsně před odjezdem informátoři StB vyčmuchali, že se mnozí členové souboru chystají v Norsku na ulici prodat své nástroje a poté si za utržené peníze koupit džíny a spotřební zboží. Tomuto ponižujícímu činu muselo být

za každou cenu zabráněno. Ale co zmohl jeden důstojník rozvědky a několik agentů StB proti čtyřiceti mladým lidem, kteří hladověli po západní kultuře?

Pracovní tlak a neustálý strach z toho, že ho norská kontrarozvědka odhalí, vedl v případě Vladimíra Hučína k jeho osobní tragédii.

Jedné květnové noci v roce 1963 se doma u prvního tajemníka československého velvyslanectví v Oslo nečekaně objevila Věra Hučínová. Manželka rezidenta StB, která vypomáhala na konzulárním úseku velvyslanectví, byla celá od krve a pomlácená. Bylo jasné, že došlo k násilí ze strany jejího manžela. Vzhledem k Hučínově významné pozici a jeho dobré pověsti byl případ ututlán. Ale o několik týdnů později přišel dokonce rezident sám do práce s tmavě modrou podlitinou pod okem. Tentokrát jeho žena nevyšla čtyři dny z bytu.

Když vedení skandinávského oddělení nenápadně sondovalo mezi osazenstvem velvyslanectví v Oslo, aby zjistilo, co se doma u rezidenta děje, rychle pochopili stav věcí. Po čtyřech letech v téměř úplné izolaci měla paní Hučínová narůstající problémy s alkoholem. Na pokraji nervového vyčerpání kvůli všem problémům v práci nenašel její muž lepší řešení než svou pěst. Ale manželka rezidenta StB si to očividně nenechala líbit a rozvědčikovi odpověděla stejnou mincí.

Rodinné tragédii zabránilo ostré pokárání z I. správy SNB. Během svého pátého a posledního roku v Oslo se rodině Hučínových podařilo v rámci československé diplomatické komunity zachovat dekorum. Norské orgány však velmi dobře věděly, co se odehrává za dveřmi domova rezidenta StB. Byt Vladimíra Hučína byl mezi těmi zahraničními objekty v Oslo, které byly předmětem rozsáhlého

a dlouhodobého odposlouchávání. Tímto způsobem policejní pozorovatelé zaslechli nejen soukromé rozhovory majora StB s jeho norskými kontakty, ale také mnohé hádky českého páru.

Domácí násilí bylo trvalou skvrnou v osobní složce majora StB. Ani „velmi dobré výsledky v rozvědčné práci“, osobní blahopřání ministra vnitra Štrougala po záchranné operaci ve Frognerském parku či solidní pracovní hodnocení za roky na rezidentuře v Oslo nemohly jeho kariéru zachránit. Dvaadvacetiletý major rozvědky se projevil jako potenciální bezpečnostní riziko a po návratu z Norska v roce 1964 byl v rámci I. správy odsunut na vedlejší kolej. Posledních šest let své špionážní kariéry strávil v Egyptě pod krytím v málo okázalé pozici domovníka na československém velvyslanectví v Káhiře.

Odposlechy Hučínova bytu měly nicméně podivnou dohru v Praze. V květnu 1970 navštívil hlavní město Československa Georg Rosef, dlouholetý tajemník Svazu Norsko – Lidové demokracie a jeden z Hučínových dobrých kontaktů v Oslo. Komunistický režim mu chtěl dát vyznamenání za úsilí, které vyvinul, aby šířil povědomí o státě jedné strany v Norsku. Major StB této příležitosti využil a pozval Rosefa domů na večeři, aby zavzpomínali na staré časy a podiskutovali o politické situaci v zemi.

V souladu s pokyny I. správy sepsal Hučín po skončení návštěvy rozsáhlou zprávu o setkání s cizím státním příslušníkem.

„Dne 10. května asi v 10.30 mě v mém bytě navštívil norský státní příslušník Georg Rosef. [...] Během návštěvy Rosef nevyjádřil žádný zájem o moji současnou práci – stále věří, že pracuji na ministerstvu zahraničních věcí. Mně

ani mé manželce nekladl žádné ‚chytré‘ otázky. [...] Druhý den odletěl zpátky přes Stockholm do Oslo.“

Nebylo žádným velkým překvapením, že tajemník Svazu Norsko – Lidové demokracie udržoval úzké kontakty s lidmi z velvyslanectví zemí východního bloku. Na druhou stranu je překvapivé, že rezident StB v Oslo nikdy přesvědčenému komunistovi Rosefovi nenaznačil, že je někým jiným než jen kulturním atašé. Naopak, i několik let poté, co opustil Norsko, důstojník rozvědky vynaložil velké úsilí, aby v diplomatické báchorce pokračoval. Ještě podivuhodnější bylo, že Věra Hučínová norskému hostu uvařila večeři. Pravděpodobně měl manžel i jiné a lepší stránky než ty, které bezpečnostní policie zachytila v Oslo ve svých odposleších.